

Kritiziranje administracije. - Al Smithovo poročilo.

V OBEH ZBORNICAH KRITIZIRAJO COOLIDGEOVO ADMINISTRACIJO RADI NJENE POLITIKE V NIKARAGUI. — SENATOR HEFLIN PREDLOŽIL RESOLUCIJO, ZAHTEVA, DA SE VOJAŠTVO ODPOKLIČE.

Washington, D. C. — V senatu in poslanski zbornici je prišlo do velikega nasprotstva proti Coolidgeovi administraciji glede njene politike v Nikaragui. Senator Heflin, demokrat, je predložil resolucijo, v kateri se huje nad tem, da so bili umorjeni naši vojaki od banditov, ter zahteva, da se čete Zed. drž. odpokličejo iz Nikaragui. Tudi nekateri drugi senatorji so prišli z resolucijami na dan, vse proti administraciji. Senator Wheeler, demokrat iz Montane, zahteva, naj se imenuje posebni odbor, ki bi imel nalogo preiskavati politično smernico Coolidgeove administracije v Nikaragui.

Tudi v poslanski zbornici je prišlo vsled tega do viharne debat. Poslanec Bloom je predložil resolucijo, v kateri priporoča državnemu tajniku in mornariškemu tajniku, naj predložita informacije, v katerih bi pojasnjen vzrok, zakaj je prišlo do boja, v katerem so bili ubiti vojaki Zed. drž. V resoluciji tudi vpraša po vzroku, zakaj se pošiljajo čete v Nikaragui.

Do viharne debate je prišlo, ko je poslanec Garret, demokrat, napadal administracijo, katero pa je republikanski poslanec, Begg iz Ohio, zagovarjal. Poslanec Boylan, demokrat, je tudi podal svojo izjavo, v kateri obdoljuje administracijo, ker vse to dela brez dovoljenja kongresa.

Najbolj je udarila po administraciji resolucija, katero je predložil senator Heflin, ki zahteva od predsednika, naj odpokliče vojaštvo domov. Pravi, da pošiljanje čet v sosedno republiko z namenom za prevrat vlade je popolnoma napačno in bi se to ne smelo zgoditi. Vojaki Zed. drž. se že več mesecev bojujejo v Nikaragui za obrambo Diazovega režima. To zasluži vsega obsojanja vseh zvestih državljanov Zed. drž.

EKSPLOZIJSKA NESREČA SEDEM OSEB MRTVIH.

Berlin, Nemčija. — V severnem delu mesta je nastala v neki hiši eksplozija, nakar je izbruhnil ogenj, ki je poslopje uničil. Ob življenje je prišlo sedem oseb in večje število je zadobilo poškodbe.

LINDY V HONDURASU.
Tegucigalpa, Honduras. — V tukajšnjem mestu so bile vse trgovine zaprte na čast Lindberghu, ki je priletel semkaj s svojim letalom in bil gost predsednika. Od tukaj je odletel v Managua, Nicaragua, kjer se vrše velike priprave za sprejem.

VELIK POŽAR; ŠKODA CENJENA NA \$200.000.
Belleville, Ill. — Ogenj je izbruhnil v tovarni Belleville Enameling kompanije; poslopje je popolnoma uničeno, škoda je cenjena na \$200.000.

POLITIČNI GLASOVI.

Al Smith je pričel s svojo kampanjo za nominacijo; demokratski boljšega ne morejo dobiti, kar je znamenje, da bo le on nominiran.

Albany, N. Y. — Newyorški guverner Al Smith, je v svojem letnem poročilu, ki je vseboval 33.000 besed, torej najdaljšem, kar ji je še on kedaj kot guverner predložil legislaturi, pogladil pot za njegovo nominacijo na demokratski konvenciji. Znano je, da je Smith priljubljen pri svojih tovariših, demokratih, ima pa tudi med republikanci mnogo prijateljev. Njegovo poslovanje kot guverner je bilo vedno tako, kot mora biti — njega se ne drži noben madež korupcije ali kaj drugega, kar bi delalo nečast njegovemu imenu. Ni vzroka, da bi demokrati iskali drugega, tudi če bi jih imeli na izbero za predsedniškega kandidata. Gotova stvar je, da bo on nominiran.

Torej, s svojim letnim poročilom — osim in menda zadnjim, je tako rekoč pričel s svojo kampanjo za nominacijo. V svojem poročilu se je največ dotikal zadev, ki se tičejo države New York. Vendar ni te prilike pustil iti tako mimo, da se ne bi obenem dotaknil tudi drugih vprašanj, ki so v interesu vseh držav. Ne glede na to, da so suhači njegovi veliki nasprotniki, je v svojem poročilu udrihal po prohibicijski postavi. Dokazal je, da ko je bilo dano vprašanje Volsteadovega zakona na splošno glasovanje, so zmagali tisti, ki so bili za modifikacijo, z 1.164.586 glasovi. "Vendar, čeprav se je ljudstvu zgodila krivica, ker je prohibicijska postava zakon, se ga mora izvajati. Kakor se moramo pokoriti vsakemu drugemu zakonu, tako se moremo tudi temu. Delovna proti temu zakonu in voditi gibanje, da se prohibicijska postava modifikira, to pa vedno lahko storimo." Tako pravi Smith.

S svojim letnim poročilom je Smith v resnici pogladil pot za nominacijo, in če bo nominiran, je gotovo, da bodo tudi volivci nasprotne stranke oddali glasove za njega kot predsedniškega kandidata. Dolžnost nas vseh je, da podpiramo moža, katerega se ne drži noben madež podkupljivosti, takega moža potrebujemo na najvišjem mestu pri vladi Zed. drž.

SMRT JUNAŠKE DEKLICE.

Cotter, Ark. — Ogenj je izbruhnil v poslopju T. C. Farlina, ki je do tal pogorelo. Ob življenje je prišel Frank Floyd, star 16 let, Velma Farlin, stara 14 let in njen petletni brat. Velma je rešila iz gorečega poslopja tri manjše otroke, hotela je pomagati še svojemu bratcu, a plameni so jo zajeli in ni mogla do izhoda.

Na sliki vidimo parnik za letala Langley, na katerem je nastala eksplozija, ko se je nahajal v San Diego, Cal. Parnik je bil zelo poškodovan. Ob življenje je prišel en častnik in štirje moške posadke so bili ranjeni.

BENEŠ NE VIDI VOJNE NEVARNOSTI.

Češkoslovaški zunanji minister upa, da bo vladal mir v Evropi najmanj deset let. — Po njegovem mnenju, se bodo mali narodi združili.

Praga, Čehoslovakija. — Kakor je v Franciji zunanji minister Briand veliki delavec na polju za vresničenje ideje po trajnem miru, tako ima tudi češkoslovaška republika svojega neumornega delavca na tem polju — zunanjega ministra Dr. E. Beneša. Dr. Beneš je eden izmed najboljših državljanov pri Ligi narodov. O političnem položaju Evrope pravi sledeče: "Po mojem mnenju, ni v Evropi nobene vojne nevarnosti. Vsaj naslednjih deset let ni misliti nato, da bi izbruhnila vojna. To pa zato, ker je ni države, ki bi imela dovolj sredstev, da bi si upala z vojno začeti. Po desetih letih bodo pa možje, ki so danes na vodilnih mestih, v pokajo ali pa jih bo pokrivala črna zemlja. Na površje bodo prišli mlajši, z drugimi idejami, miroljubni, ki ne bodo mislili na vojno. Prišlo pa bo do posameznih malih sporov, ki pa se bodo morali mirnim potom poravnati."

Kot zelo dobro stvar, omenja dr. Beneš, za garancijo za mir, je prijateljska pogodba med Francijo in Jugoslavijo. Pravi tudi, da se bodo po njegovem mnenju, mali narodi združili, kar bo veliko pomagalo, za ohranjanje miru.

POLET IZ NEWYORKA V MIAMI.

Miami, Fla. — Miss Ruth Nichols iz Rye, je poletela iz Newyorka v Miami, ne da bi med potjo kje pristala: Polet je trajal 12 ur. Letalko je spremljal Harry Rogers, vpočkjen veletrgovec in športnik. Razdalja med Newyorkom in Miami je 1200 milj.

RUSKI BANDITI PREKORČILI ROMUNSKO MEJO.

London, Anglija. — Iz Bukarešte poročajo, da so prišli ruski banditi čez mejo v Romunijo, kjer so napadli vaščane dveh vasi, katerim so pobrali imetje in zažgali njihove hiše. Obsejne straže so ubile enega izmed napadalcev in večje število ranili.

KRIŽEM SVETA.

Washington, D. C. — Hanford McNider, pomožni vojni tajnik, je v sredo resigniral. Predsednik Coolidge je imenoval na njegovo mesto Charles Burton Robbinsa iz Cedar Rapids, Iowa.

Dunaj, Avstrija. — Iz Češkoslovaške poročajo, da so volkovi napadli in raztrgali 11 dekle, ki so šle po nekem gozdu, v bližini mesta Maramoras Sziget.

Cordova, Alaska. — Ob obali Strawberry Point, deset milj oddaljeno od tukaj, so našli trupla dveh športnikov, ki sta zmrznila, ko sta z motornim čolnom prispela do obrežja, naprej pa nista mogla v hudi zimi. Mrtva sta bila najmanj tri tedne, predno so ju našli.

London, Anglija. — Iz kolonjskega urada poročajo, da so našli v Afriki, in sicer v Sierra Leone, na prostoru obsegajočem 40 štirinajških milj, platino.

Pariz, Francija. — Tukaj je umrla Loie Fuller, glasovita plesalka, ki je bila rojena v bližini Chicago. Romunski bivši prestolonaslednik Karol, je položil na njeno gomilo vrnec; pogrebni ceremoniji se je udeležila tudi romunska kraljica Marija.

Tendoy, Idaho. — V bližini Salmon, Idaho, so vjeli bandita Roberta Hamiltona, ki je pri begu streljal na policiste in tri ubil.

DOSMRTO JEČO, ZA UMOR TAŠČE.

Detroit Lakes, Mich. — Alex Jourdan, indijanskega rodu, je umoril svojo taščo. Ko so ga pozvali na zagovor, je rekel, da je to običaj pri njegovem rodu, da stare ljudi spravijo spod nog. Tašča je bila stara 90 let, slepa in gluha, torej, po njegovem mnenju, je bilo najboljšje, da jo je spravil s pota. Sodišče pa ima tudi svoje muhe, zato je obsodilo ubijavca tašče, v dosmrtno ječo. Po rekordih so ugotovili, da je Jourdan pred šestnajstimi leti ubil enakega vzroka svoje očeta, takrat je bil obsojen na štiri leta v zapor.

BOLEZEN BOLGARSKEGA KRALJA.

Sofija, Bolgarija. — Poročajo, da je bolgarski kralj Boris zbolel in se nahaja v postelji pod zdravniško oskrbo.

POTAPLJAČI PRIŠLI DO TRUPEL V S-4.

Med trupli, ki so jih spravili na površje iz ponesrečenega podmornika, so najprvo spoznali poročnika McGinleya iz Norristowna, Pa.

Provincetown, Mass. — V sredo so prišli potapljači do nekaterih trupel v ponesrečenem podmorskem čolnu, ki se je potopil pred tremi tedni v bližini Cape Cod, ko je trčil skupaj z rušilcem obrežne straže. Popoldan so potegnili na površje tri trupla, med temi so najprvo spoznali poročnika Joseph A. McGinleya iz Norristown, Pa. O tem je bila takoj obveščena vdova in starši poročnika, ki je našel s tovariši vred, žalostno smrt.

Ko so trupla potegnili iz globčine, so jih takoj položili v zato pripravljene krste in jih naložili na rušilca Maury, ki je v sredo zvečer odplul proti Bostonu. Ko je rušilec priplul v pristanišče so trupla takoj prepeljali v mornariško bolnišnico v Chelsea.

Ker je morje zelo razburkano, delo le počasi napreduje. Kdaj bodo prišli do ostalih trupel, še ni znano.

Washington, D. C. — Kongres bo takoj pričel s preiskavo, da se bo natanko ugotovilo, kdo je kriv te nesreče. Predsednik Coolidge je predložil senatu in poslanski zbornici pismo mornariškega tajnika Wilbura, v katerim priporoča, naj se imenuje komisija ekspertov, ki bodo to zadevo preiskali.

PRETKAN PRODAJALEC SVOJI HČERA.

Atlanta, Ga. — Neki cigan, imena poročilo ne pove, je dal svoje dve hčeri dvema bogatašoma v zakon, kakor sta mu dala \$5000. Kmalu nato ju je pa oče zopet ukradel, z namenom, da bi ju prodal drugim možem, ki bi se hoteli z njima poročiti. Oblasti so mu načrte prekrizale, aretirali so ga, zagovarjati se bo moral pred sodiščem.

SMRTNA NESREČA.

Chicago, Ill. — Na 35. cesti in Indiana ave., sta skupaj trčila gasilski voz in strojna brizgalna; pri tej priliki je prišel ob življenje gasilski poročnik, John R. Jackson, star 47 let.

Iz neodrešene domovine.

ZET UMORIL S POMOČJO ŽENE IN TAŠČE LASTNEGA TASTA, STAREGA 61 LET. — MORILCE SO ZAPRLI. — DRUGE ZANIMIVE VESTI.

Grozen zločin na Vipavskem. Vsa Vipavska dolina je še pod globokim vtisom strašnega zločina, ki je bil izvršen v Ložicah pri Vipavi. Zet je umoril s pomočjo žene in tašče lastnega tasta. Ivan Premrov, star 61 let, je bil dober posestnik v Ložicah. Ker ni imel sina, je poročil hčer Marijo na dom in vzel za zeta Gašperja Misljica, ki je danes star 37 let. Ob poroki je izročil premoženje hčeri, a pridržal si je užitek do smrti. Nekaj časa so vsi živeli v miru. Prišlo pa je do prvih prerekaj, ko sta zet in hčerka zahtevala od starega, da jim prepusti premoženje brez vsakega pridržka. Za svojo stvar je zet pridobil tudi taščo Franciško, tako je ostal oče popolnoma osamljen v boju za svoje pravice, katerih se ni hotel odpovedati. Pogostokrat so sledili vroči prepri in praske, ki so se izpremenili v pravi pek. Nazadnje je zet sporazumno z ženskama sklenil, da se tasta iznebi. V soboto, dne 4. dec. se je vrnil oče okoli 6. ure z dela in našel doma ženo in hčer. Vnel se je hud prepri zopet radi grunta; žena je zgrabila klešče in udarila moža po obrazu. Stari je ves pobit odšel v gostilno. Med tem se je vrnil domov zet, katerega sta ženi takoj naščuvali proti staremu. Zet se je razjarjen odpravil po starega v gostilno. Ta mu je tudi obljubil, da pride takoj. In res, okoli 8. ure se je stari vrnil domov. Žena, hčerka in zet so se zagnali v njega kot besni, zet mu je grozil, da ga ubije. Premru se je skušal rešiti iz kuhinje po stopnicah v spalno sobo. Komaj je prestopil nekaj stopnic, ga je doletel zet in ga udaril s sekiro po glavi. Premru je bil na mestu mrtve. Morilec in morilke so truplo skrili najprej za kup drv v kuhinji, potem so ga prenesli v drugi kot v kuhinji in ga slednjič vrli na cesto, da bi vzbudili domnevo, da so Premru umorili roparji. Zet se je nato preoblekel in zbežal na polje; žena pa je mirno legla kakor po navadi poleg postelje umorjenega moža. Premrua so kmalu našli domačini in obvestili o tem karabinerje. Zet, hčerka in žena so že padli v roke pravice.

200 nezakonitih. Umrl je 787 ljudi, izmed kateri je 419 moških in 368 žensk. V Trstu je prispelo med tem časom 46.948 tujcev. Dotok Jugoslovancev in Čehov pada, medtem raste dotok Avstrijcev, Nemcev in Madjarov.

"Snežniška vila".

Italijanska vlada je ustanovila novo občino pod Snežniškom pod imenom "Villa del Nevoso". Novo občino tvorita nekdanji občini Trnovo in Bistrica. Z novo spakedrsko hoče fašizem očividno zabrisati sledove za "Bistrico", ki je tudi v italijanskih ostala "Bistrica" in je donela preveč po slovensko.

Dr. Korošec jim ne da miru.

Menda ga ni v Jugoslaviji državnika, ki bi ga italijansko časopisje tako sistematično napadalo kakor dr. Korošec. Za listi kakor "Corriere della Sera" in "Resto del Carlino", da manjših ne omenjamo, prihaja sedaj Mussolinijevo glasilo "Popolo d'Italia". Ta list je priobčil članek "Slavija (gledana) s Sabotina", pod katerim je podpisan Giovanni Borelli. Članek hoče z Livijevimi komentarji dokazati italijanstvo slovenskih pokrajin. "Livijevi komentarji naj se ponatisnejo v slovenskem dialektu v Ljubljani. Tam živi "reverendissimo prete", ki bi ga v slučaju potrebe za to porabili: poslanec Korošec, pravi in kajnov bratranec Stefana Radiča, bivšega habsburškega kmeta, ki ga je imel pri Kobardu neki pruski deseterik na vajetih itd." Pristna fašistovska kolobocija!

Podpis kupcev je ponarejal

neki Leopold Pavletič iz Mirna pri Gorici; falzificiral je trgovska naročila in tako poneveril raznega blaga v vrednosti 6699 lir. V službi je bil pri nekem Giardanu iz Aleksandrije. Pavletič, ki je zbežal v Jugoslavijo, je bil pred goriskim sodiščem obsojen in contumaciam na 4 leta in 1 mesec ječe.

DENARNA NAKAZILA

ZA JUGOSLAVIJO, ITALIJO, itd.
Vaša denarna pošiljatev bo v starem kraju hitro, zanesljivo in brez odbitka izplačana, ako se poslužite naše banke Dinarje, ozir. lire smo večeraj pošiljali po teh-le cenah:

500 Din	\$ 9.40
1,000 Din	18.50
2,500 Din	46.25
5,000 Din	92.00
10,000 Din	182.00
100 Lir	\$ 6.10
200 Lir	\$11.90
500 Lir	\$28.75
1000 Lir	\$56.50

Pri večjih svotah poseben popust. Poština je v teh cenah že vračunana.

Zaradi nestalnosti cen je nemogoče vnaprej cene določevati. Merodajne so cene dneva, ko denar sprejmemo. Nakazila se izvršujejo po pošti ali pa brzojavno.

IZVRŠUJEMO TUDI DENARNE POŠILJATEVE IZ STAREGA KRAJA V AMERIKI.

Pisma in pošiljke naslovite na: ZAKRAJŠEK & ČESARK, 455 W. 42nd ST., NEW YORK, N. Y.

AMERIKANSKI SLOVENE

Prvi in najstarejši slovenski list v Ameriki.
Ustanovljen leta 1891.

Izhaja vsak dan razen nedelj, ponedeljkov in dnevo po praznikih.

Izdaja in tiska:
EDINOST PUBLISHING CO.
Naslov uredništva in uprave:
1849 W. 22nd St., Chicago, Ill.
Telefon: CANAL 0098

The First and the Oldest Slovenian Newspaper in America.
Established 1891.

Issued daily, except Sunday, Monday and the day after holidays.

Published by:
EDINOST PUBLISHING CO.
Address of publication office:
1849 W. 22nd St., Chicago, Ill.
Phone: CANAL 0098.

Naročnina:	Subscription:
Za celo leto \$5.00	For one year \$5.00
Za pol leta 2.50	For half a year 2.50
Za Chicago, Kanado in Evropo:	Chicago, Canada and Europe:
Za celo leto \$6.00	For one year \$6.00
Za pol leta 3.00	For half a year 3.00

POZOR!—Številka poleg vašega naslova na listu znači, do kedar imate list plačan. Obnavljajte naročnino točno, ker s tem veliko pomagata listu.

DOPISI važnega pomena za hitro objavo morajo biti doposlani na uredništvo vsaj dan in pol pred dnevom, ko izide list.—Za sadnjo številko v tednu je čas do četrta dopoldne.—Na dopise brez podpisa se ne ozira.—Rokopisov uredništvo ne vrača.

Entered as second class matter November 10, 1925, at the post office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

O nameravani italijansko-grški pogodbi.

Mihalakopoulos, vnanji minister grške republike, je bil te dni v Rimu. Potoval je tja, da sklene, kakor se poroča, z Italijo arbitražno pogodbo, ki naj bo, ako so prve vesti točne, tudi prijateljski ali celo zavezniški pakt.

Arbitražne in prijateljske pogodbe so v Evropi še vedno v modi. Postale so najbolj karakteristična značilnost naše dobe; sklenile so se tudi že med državami, med katerimi sicer ni pričakovati vseh pogledih soglasja, nikar pa resnično iskrenega prijateljstva. Lahko pa so tudi znak in osnova resnega sodelovanja in prijateljstva med državami.

Grška in Italija si nista niti prijatelji niti očitni nasprotnici. Grčija je danes postala v nekih oziirih skromna. Nekdaj je bila zelo huda na Italijo, saj ji je ta pobrala izpred nosa Rodos z Dodekanezom, dasi je na njem samo grško prebivalstvo. Pomagala je, da se je južna meja Albanije potegnila tako, da Grška ni dobila teritorija, do katerega je trdila, da ima upravičene aspiracije. Pri tej priliki se je pripetila afeta, ki jo je Italija porabila, da je poslala med Grke na Krf kazensko ekspedicijo, ki se je izvedla po načelu pravice pesti.

Ali to je še precej oddaljena preteklost. Grčija, kakor da se je zelo ustrašila in se od takrat čuva, da ne bi pri kakih priliki razžalila gospodov v Rimu. O Dodekanezu se v Atenah govori bolj potihem, zaradi albanskih zadev se ne razburjajo, če ni skrajne potrebe; zadnjič, o priliki drugega tiranskega pakta, je tudi grško časopisje kazalo precejšnje ogorčenje, ali ostalo je bolj akademskega značaja, ker se Grčija italijanskega imperijalizma ne boji tako močno, računajoč praktično, da je naperjen v prvi vrsti v drugo smer. In sicer na onega skupnega soseda Italije in Grčija, na katerega so postali tudi Grki v nemajhnih meri ljubosumni.

Italija se je trudila, da poveča na Grškem nezaupnost napram Jugoslaviji do največje mere. Svočas je italijansko časopisje samo namigavalo, naj obrne kraljevina SHS svoje aspiracije proti Egejskemu morju, v nadi, da se bo s tem odvrnila njena pozornost od gornjejadranskih pristanišč. Malo pozneje, ko se ta program ni mogel predstaviti v resni luči, so se z italijanske strani opozarjali Grki na nevarnost, ki preti Solunu z jugoslovanske strani. In Grki so na tej točki res zelo občutljivi, kakor so pokazali pri neštetihih prilikah, osobito pa z zavlačevanjem pogodbe z Jugoslavijo.

Najdalje je šel Pangalos, ki je v času svoje diktature stopil v tesne odnose z Italijo, poslal tja svoje ministre na posete in sklenil v Rimu pogodbe za dobavo vojnega materiala. Ko je propadel Pangalos in z vladnega predsedstva romal v zapor, so se odnosaži med Italijo in Grčijo zopet ohladili.

Da sklene Grška z Italijo arbitražno in prijateljsko pogodbo, je v redu, ker takega pakta med obema sosedoma še ni bilo. Koliko pa bi mogla nova pogodba, ako se res sklene o priliki Mihalakopoulosovega poseta, iti preko te mednarodno običajne mere, to je drugo in seveda najinteresantnejše vprašanje.

Pozicija Grške in Italije kot izrazitih mediteranskih, tudi ekonomsko zelo sličnih držav je taka, da ne nudi ugodnih pogojev za sodelovanje, pač pa mnogo bolj za medsebojno konkurenco. Združiti in vezati bi ju moglo faktično le skupno nasprotje do nekega tretjega. Ta tretji bi mogla biti Turčija, za obe državi enako. Glede Jugoslavije pa ima stvar že dvojno lice. Ako želi fašistični Rim pridobiti na svojo stran Bol-

garsko, bo težko mogel istočasno favorizirati tudi Grško, sicer bi se mu zgodilo tako kot z Rumunijo, ki je je odbil tisti trenutek, ko je pokazal svoje sumljive karte v prijateljski pogodbi z Madžarsko. Na obe strani se tudi v tem primeru ne bo dalo igrati, o tem se bodo tudi v Rimu kmalu prepričali.

Grška gotovo ne bo imela interesa na tem, da se angažira preveč za italijanske načrte, ker se bo zavedala, da se s tem zameri tudi Franciji, s katero ima urediti zelo tehtne ne le politične, marveč tudi finančne zadeve. Zato je pričakovati, da bodo Atene ostale v zlati sredini in sklenile pogodbo z Italijo le v onem duhu in obsegu, ki se sklada z moderno mednarodno korektnostjo.

POMAGAJMO PREMOKARJEM!

Pittsburgh, Pa.

Čenjenji g. urednik:—Mudil sem se te dni po svojih opravkih v par slovenskih naselbinah, kjer še vedno traja premogarska stavka. Čital sem parkrat že v Vašem cenjenem listu, kako se tem trpinom godi, ali človek, ki samo iz časopisa čita, si niti predstavljati ne more, kako huda prede tem premogarskim družinam po tukajšnjih okrožjih.

Osebnost sem v hiši nekega slovenskega premogarja, ki ni delal, ker dela dobiti ni mogel od spomladi od 1. aprila, ko je stavka nastala. Pet otrok. Trije so hodili v šolo, zdaj ne morejo, ker nimajo kaj obleči in oboj. Mati sirota, suha kakor kost, ker vsako skorjico, ki jo kje dobi od dobrih src, da najprvo ljubim otročičem, ki prosijo kruha očeta in mater. Šel sem v grocerijo in nakupil gotovih stvari za družino, da sem jo vsaj malo potolažil. In koliko je drugih. Rojak mi je pripovedoval o neki revni poljski družini. V neki raztrgani koči so. Žena, mati štirih otrok, bolna, pa nimajo ne za pod zob, ne za obleči, ne za zdravnika, ne za zdravila, sploh nič. In koliko je še po drugih naselbinah takih slučajev! Kamen bi moral imeti mesto srca, komur bi se ne smilili ti reveži.

Dragi Slovenci po naselbinah, mi teh trpinov pozabiti ne smemo v tem pravičnem boju za obstanek. Vsaka slovenska naselbina naj bi se dvignila in začela s pomožno akcijo, zbirati denarne prispevke in tudi obloke za trpine stavkarje. Mi Slovenci naj bi zbirali za slovenske stavkarje premogarje. Ti so za nas prvi. Prav resno bi priporočal večjim naselbinam, kakor Pittsburgh, Chicago, Joliet, Cleveland, Milwaukee in sploh vsem večjim naselbinam, naj se takoj organizirajo. Naj bi naša slovenska podpornost društva stopila na čelo akcije. Društva imajo večji vpliv. Naj bi vsako društvo tudi malo pomagalo bodisi z nabiranjem tozadevnih prispevkov od članov, ali pa po celi naselbini v vsakem kraju.

Videl sem na lastne oči, da tem trpinom revežem bi prišlo vse prav. Vsaka stara obleka

je dobro došla. Matere bodo iz njih naredile oblečke za svoje male otroke. Vsak obnošen in star čevlji bo dobrodošel, kajti zakrpali ga bodo in popravili in bo enemu ali drugemu prišel prav. Potrebni so vsi, ki v vse bodo hvaležno sprejeli.

Kolikor mi je do sedaj znano, smo zbirali le prispevke, katere se je pošiljalo na gl. tajnika KSKJ., da se je iz teh prispevkov plačalo asesment za take revne družine. Toda rojaki, potreba in sila je zdaj mnogo večja kakor samo za asesment. Zdar tlačni reveže pomankanje in lakota. Zdar gre zato, da jih rešimo najhujšega.

G. urednik, pošiljam Vam ta dopis, da ga priobčite in skušate pomagati s tem kolikor se da revežem. Hvaležni bodo Vam in vsem, kateri bodo pomagali tem trpinom, ki umirajo gladi in mrazi po teh premogarskih kempah. Usmilite se nedolžnih, lačnih in raztrganih otročičev ter ubogih delavskih družin in pomagajte kar morete rojaki širom Amerike!

Pozdrav rojakom po Ameriki, Vaš naročnik C. K.

SE EN ODGOVOR NA OKROŽNICO DR. ZAMJENA.

Rice, Minn.

Dragi g. urednik:—

Prav srečno in blagoslovljeno Novo leto Vam želim vsi naročniki, kar nas imate pri vs. Štefanu; lahko bi nas bilo več, pa nekateri so preveč zaspani! Kaj hočemo?

Dobili smo pred par dnevi neko starokrajsko prošnjo za tiste Mladinske dome na Kodelejevem v Ljubljani. — Gotovi Srečko Zamjen zopet ribari po Ameriki, pa bo le ujel k večjem kakšno muho, ki ni šla na med pred par leti, ki jo ne že tukaj okrog lovil ne le ribe ali muhe, ampak vse, kar mu je neslo. Da ga ni sram! — Naj Ljubljanci podpirajo svoje reveže in ljudi sploh! Ali moramo res mi ameriški Slovenci skrbeti za vse, tudi za najbolj zapuščenega bajtarja v Sloveniji? In tudi, če skušamo kaj takega, kje pa imamo garancijo, da isto gre za to, kar mi darujemo? Ali ima g. Srečko kakšno listino, da bi pričala, da je vse v redu? Jaz to naravnost

tajim! In imam za to dovolj vzrokov!

Oe nima pravice od g. škofa iz Ljubljane in od g. škofa iz Ameriki, kjerkoli že je, mu ne more nihče kaj darovati, vsaj ne z dobro vestjo. Pri nas je nabral precej, ko je bil tukaj prvič in ostal skoraj tri tedne, če ne še več, ampak sedaj pa ne bo peneza. Sicer pa ga ne bo nikdo sprejel pod streho! Svarim vse naročnike, ne le tukaj, pa tudi drugod, da naj nikar ne sedejo na Zamjenove limanice! Vse skupaj je le gola lumparija. Žal mi je, da ima na odboru gospode, ki jih dobro poznam in so v vsakem oziru zanesljivi, ampak se nevedoma dajo vleči za nos temu nesrečnemu Srečkotu! Upam, da bodo vsi slovenski gospodje v Ameriki premislili vsaj trikrat in če treba tudi štirikrat to-le in tudi delali po tem v službi kakde Kodeljeve invazije! Toraj, pozor! — Udani

Rev. Ivan Trobec, župn. p. sv. Štefanu, Rice, Minn.

PS.:—G. Zamjenov naslov: St. John's Rectory, 375 Ferry Street, Albany, N. Y.

BOŽIČNI ODMEVI IZ KANADE.

Wachhan Lakes, B. C., Can.

Sveti večer — Sveta noč — Božič... Letos kot lani, daleč v tujem svetu, v divji puščavi Kanade.

Pred menoj jezero imenovano Wachhan Lake, za njim, proti zapadu, gorovje istega imena, ne severu, najvišji vrh v tej bližini, Pengellsol imenovan, za menoj proti jugovzhodu, zopet drugi, Mountain Ingersoll po imenu, v katerega baš sedaj riže neizprosna sekira kanadskega Lumber Jacka.

Vse pod debelo snežno odejo; a Leh-jezero, ki je bilo v letnem času vedno polno življenja, pokriva debela ledena skorja. Trda je roka "vladavice" zime, a malokje trša kot v puščavah Kanade, ali žilava roka, silna energija Lumber Jacka se jej ne ukloni; dan za dnevom pada stoletni "timber". Mraz in sneg nas ne ovira, nespornito je delo radi dobrega sanika sedaj v zimi še oživelo.

Christmas! — Doma Božič. — Ah, kje ste vi, najlepši prazniki božični? Kje si Božič, vedno tako težko pričakovani, z božičnimi jaslicami — z božičnim drevescem? ... Kje ste vi, dragi domači; edino vesel, — najlepši je bil Božič v vaši mili družbi, — Božič v oni tih vasi; tam preko, v ljubljani domovini ... Ni te! Mesto tebe imamo — Christmas. Ni starokrajškega Božiča, ni njegove poezije, njegove miline. — V tujini, tujec med tujci, obhajam Božič — Christmas. Milje in milje od naselbin, ne čuje se miline polno božično zvonjenje — tu ni cerkve. Rojstvo Gospodovo obhajamo brez svete maše, le v srcu čutim in z mano mnogih drugih, zahvalo Njemu, ki se je ponižal postati človek v odrešenju človeštva ...

Iz vseh vetrov smo se nagnani

li skupaj: pet nas je Slovencev, trije Hrvatje, en Slovak, en Ukrajinec, en Sved, en Nemec, a drugi vsi angleško govoreči narod. Toliko različnih narodnosti, a vseeno, vsi obhajamo Božič na današnji dan, edino Ukrajinec ga bo šele danes tedne. Tudi naš "kuk — Čajnaman" se je danes z "dinnerjem" obnesel, kar si hotel si dobil na mizi: puranje meso in prašičje ter razne druge dobre stvari, vseh vrst orehe notri do lesnika in še celo bonbone. Nič mu nimamo prigovarjati — saj smo v "bušu".

Par fantov Angležev je šlo ven do najbližje naselbine, po kaj, to pač sami najbolje vedo, gotovo drugo ne kot potrošit težko prisluzeni denar; sicer pa je to njihova stvar. Mi drugi se pa zabavamo vsak po svoje — prav po "šumsko": Nemec, Sved in par Kanadcev igrata zloglasni "poker". Slovencev ne gremo blizu. Naš John Kokot in Hrvat Joe Erceg sta muzikanta na tamburice. Na sveti večer sta nam zaigrala par komadov in zapeli smo par božičnih. Danes, na sveti dan, pa smo večinoma vsak zase, večinoma, kar nas je Slovencev, vsak v spominu na ljubljani dom, na drage domače. Kar nas je že dobilo božična voščila, nekateri odgovarjamo na nje. Pač nekaj lepega so božična voščila; prijatelj želi prijatelju vse dobro ob praznikih — se ga spominja; družina se spominja svojega člana, tam daleč v tujini itd. Mojih prijateljev bo najbrže letos precej izostalo z voščili, pa kaj, saj jaz sam za mnoge niti ne vem, kje se nahajajo in mogoče, tudi oni ne za mene. Dobil pa sem voščilo, ki se ga moram na vsak način spomniti tudi na tem mestu. Voščilo, ki sem ga bil bolj vesel, kot ne vem kaj — voščilo od moje ljube matere. Stari so že moja draga mati, trde, žuljave so njih roke, težke za pisanje, ali vsaka beseda, čeprav okorno napisana, prihaja iz srca, iz odkritosrčne, nikdar vglasljive ljubezni. Koliko ljubezen, skrb, kakšno neutešeno hrepenenje videti spet Tvojega sina, veje iz vsake Tvoje vrstice, mati; a ob koncu še pripomba: "Pa ne zameri, ker slabo pišem, saj veš, da sem že stara ..." Ah, mati, kaj ima da Ti zameri Tvoj sin, Tvojo silno ljubezen, skrb, Tvoje trpljenje? Obvaruj me Bog nehvaležnosti do Tebe!

Se nekaj moram pripomniti. Časopis Amer. Slovenec je vedno težko pričakovani na tej kempu in nam vsem vrlo ugaia, le škoda, da se Kanadci tako malo oglašamo z dopisi. Raztreseni smo po vseh kotih Kanade in ne vemo eden za drugega; na ta način bi se najlažje spoznali in tudi za delavske razmere bi bolje vedeli, saj g. urednik bo gotovo toliko dober da bo tudi nam kdaj dovolil kak koticček v priljubljenem listu "A. S."

Ob koncu mojega dolgočasnega dopisa želim vsem bralcem in bralcem po Kanadi,

Da, dve ima! Z eno meri članom, z eno pa svojim intimnim prijateljem socialpatriotom. Dokaz: Kadar kak član pošlje kak stvaren članek, za korist organizacije, ga bacne oča v koš. Kadar pa kak socialpatriotski milijonar iz starega kraja zahteva kar celo stran v tetki za svoje blufanje, tedaj oča odmeri najboljši prostor za tako klobasanje. Pa naj kdo reče, da lawndalski oča nima merce dve ...

Oča ima pa merce dve ... Da, dve ima! Z eno meri članom, z eno pa svojim intimnim prijateljem socialpatriotom. Dokaz: Kadar kak član pošlje kak stvaren članek, za korist organizacije, ga bacne oča v koš. Kadar pa kak socialpatriotski milijonar iz starega kraja zahteva kar celo stran v tetki za svoje blufanje, tedaj oča odmeri najboljši prostor za tako klobasanje. Pa naj kdo reče, da lawndalski oča nima merce dve ...

tam "čez" in v domovini, z vsem dolžnim obdarjeno Novo leto! Bog živi vse somišljenike! — Vaš udani

France iz — Kóta.

Lawndalska tetka slavi te dni 20 letnico, odkar farba in slepi slovenske delavce v Ameriki. Lawndalski oča v svojem "editorialu" silno bahovito odpira svoja usta. Koliko ima za povedati. Vse našteva, le tega ne pove, namreč, koliko tisočev in tisočev je dnevnik naredil organizaciji zgube, zgolj po zaslugi tetkinih "automatov", ki tako skrbje, da je tetka par let nazaj včasih kar v 6 mesecih šla za 4, 5, 6 in več tisočev v luknjo. . .

Tem dalj — tem bolj predrzno oča laže. Prefriganec je hotel ta teden za novo leto pogniti člane, namreč, da njihovo glasilo urejujejo in kontrolirajo člani. Kar se tiče urejevanja, ga urejujejo le gotovni člani, kontrolira ga pa absolutno socialistična mašina in celo nečlani. Zato je pa izjava starega socialpatriotskega mandeljca velika gorostasna laž, ki jo je nameraval optiti članstvu za novo leto. Da se le upa! Saj vendar že lawndalski vrabci čivkajo po strehah, da je pri lawndalski tetki nima nihče drugi besede, kakor socialistična diktatura. Naj vendar oča pove, kdo je zadnje mesece toliko uradnih protestov in resolucij zmetal v koš? Niti pri enem drugemu listu ni take diktature. Oča, vaši izjavi je prav gotovo še vaš kompanjon Volek, odvisneš vaše milosti vsaj v srcu odgovoril po njegovi lastni običajnosti: "Like hell!"

Uradne proteste in resolucije v koš! — Ampak Liparjeve noveletne sanje, ki so produkte prepite noči, pa v obligatno številko. Se poznamo oči! Bolj ko kak rdeči lipec čez vero in cerkev zabavlja, boljši prostor dobi v tetki. Tak uredniški oči ima lawndalski oča, potem se pa še drzne javnosti nesramno lagati, da je glasilo pod kontrolo članov!

Oča ima pa merce dve ... Da, dve ima! Z eno meri članom, z eno pa svojim intimnim prijateljem socialpatriotom. Dokaz: Kadar kak član pošlje kak stvaren članek, za korist organizacije, ga bacne oča v koš. Kadar pa kak socialpatriotski milijonar iz starega kraja zahteva kar celo stran v tetki za svoje blufanje, tedaj oča odmeri najboljši prostor za tako klobasanje. Pa naj kdo reče, da lawndalski oča nima merce dve ...

tam "čez" in v domovini, z vsem dolžnim obdarjeno Novo leto! Bog živi vse somišljenike! — Vaš udani

France iz — Kóta.

SIRITE "AMER. SLOVENCA"

* PODLISTEK *

Rev. K. Zakrajšek, O.F.M.:

MOJI SPOMINI.

"Dolenjec? Kaj ni Ribničan tudi Dolenjec?"

"O, tega pa že ne!" se odreže odločno, da se je videlo, kako odločno je o tem prepričan.

"Kaj pa je Ribničan potem?" ga vprašam zvedavo.

"Ribničan je Ribničan! Ti imajo svojo deželo, mi smo pa Dolenjci!"

No, tu ga imate! Torej Ribnica je dežela zase, Dolenjska pa dežela zase. Tako mi je povedal tak, ki hodi v šole. Ta pa mora že vedeti.

Tako imate že dve deželi.

Zdaj pa vprašajte v Chicagi tistega Kočevarja, ki je tam obogatel ne z mlekom,

temveč z vodo v mleku, kakor se sam večkrat rad pobaha. Kar vprašajte ga, če je Dolenjec! Pa bo še hud in za malo se mu bo zdelo. On je kočevski "purgar", doma iz kraljestva Kočevje.

No, tu imate že tretjo deželo.

Ker pa že govorim o Chicagi, pa še vprašajte našega fest možaka in maršala Mr. Martin Kremesca, odkod je pa on doma. In če Martinu ne boste verjeli, vprašajte pa še našega Math Kremesca na 22. cesti, tistega, ki meso prodaja. Oba sta Dolenjca.

"Saj ni res! Midva sva iz Bele krajine doma!" bosta dokazovala.

No, torej tu imate že četrto deželo.

Če pa še Mr. Martina Lauricha tam pred cerkvijo sv. Štefana vprašate, je tudi en kos Dolenjca, ta bo pa povedal, da je doma iz Ižanske republike.

To je že peta država.

Nazadnje bi se pa morda še g. urednik Amer. Slovenca postavil na noge in vam povedal pa še o cesarstvu Regerčarja. To bi bila pa še šesta.

Morda bi pa Mr. Tone Bogolin še sedmo

razglasil — pa Cerkljansko.

No, pa recite, če nisem prav napisal, da je Novo mesto prestolno ali glavno mesto Združenih držav dolenjskih, da naša vinorodna Dolenjska obstoji iz držav, ki so združene; zato, če bodo kdaj delali zastavo Dolenjske, bodo morali posneti samo po naši zvezdnati ameriški.

Zato pa, ali bi mi zamerili, če vam povem, da sem ponosno sedel v "brzovlaku", ki veže obe prestolnici Dolenjske in Kranjske, sedaj Slovenije, da grem v to prestolnico, ki leži tako mogočno, tako junaško na gričku, okrog katerega se vije kot kraljevi pas zelena in potuhnjena Krka počasi in majestetično, ker se zaveda, da se vije okrog pasu prestolnice metropole Združenih držav dolenjskih.

In ta kapičelska cerkev! Občudoval sem jo iz Regerče vasi, kako vam stoji ponosno in veličastno kot kraljeva krona lepe vinorodne Dolenjske. Krona sem rekel! Zato je pa zakrivljena v polkrog, kot nobena druga na svetu, ker ni nobena več krona. In ta stolp, kako mogočno dviga svoj sveti

ŽENSKI SVET

Urejšje Mrs. Fannie Jazbec.

NOVOLETNA REZOLUCIJA.

S to izdajo glasila pričujemo novo leto za našo organizacijo. Kakšno bo to leto? — se vprašujemo. Ali bo tako uspešno kot je bilo preteklo, ali bo plodonosno za Zvezo ali ne?

Odgovorimo si lahko same. To Novo leto bo takšno za našo organizacijo, kakoršnega bomo same oblikale. Če bomo agilne in podjetne, bo to leto ob stečaju izkazovalo napredek, če pa bomo brezbržne in zaspane, bo pa tudi potek leta pokazal, kaj smo zamudile.

Ker nam pa naša organizacija, katero smo v življenje poklicale, ne dovoljuje brezbržnost in zaspanost, zato pričujemo in nadaljujmo to leto z največjo vnemo in agitacijo za S.Ž.Z. — Pretečeno leto je bilo bolj organizatorsko, to leto pa naj bo agitatorsko. Napravimo veliko kampanjo za nove članice. Naše leze in gre naj ide na delo. Vsaka posamezna članica naj napravi to-le resolucijo, da si bo v teku prvih treh mesecev prizadevala dobiti vsaj ENO članico v Zvezo; če jih pa katera more še več dobiti, je pa še seveda toliko boljše, ampak eno pa vsaka lahko pridobi. Prav vsaka podružnica naj si na vsi moč prizadeva, da se njeno članstvo pomnoži za 100%. Sestra gl. tajnica bo vsak mesec posebej poročala, koliko novih članic ima vsaka podružnica.

To ni nič, da bi bile zadovoljne s tem članstvom, ki ga imamo, dokler znamo in vemo, da še lahko na dolgo in široko pomnožimo svoje vrste. Dobile smo dovoljenje poslovanja od države Illinois, ali kakor rečeno: Charter; zato nam bo agitacija je tem lažje, ker je še veliko ljudi mislilo, da tega dovoljenja ne bomo dobile. Torej državno dovoljenje je dobijeno in zadnja zapreka odstranjena. Okoli 700 nas je že, a še enkrat toliko nas mora biti, predno pretečejo trije meseci, če vsaka vsaj eno zraven pripelje. Storitve svojo dolžnost, sestre!

Na plan toraj in na delo za S.Ž.Z.!

Vsem članicam in odbornicam srečno in zadovoljno Novo leto, Slov. Ženski Zvezi pa doseg vseh njenih ciljev!

Marie Prisländ, predsednica.

ZAPISNIK

PRVE KONVENCIJE SLOV. ŽENSKÉ ZVEZE, KI SE JE VRŠILA 7. IN 8. NOVEMBRA 1927 V SLOVENSKI CERKVENI DVORANI, CHICAGO, ILL.

(Konec.)

Delegatinja Puhek predlaga, delegatinja Glavan podpira, da se naj dovoli primerna nagrada glavni predsednici in gl. tajnici za njuno požrtvovalno delo za tekoče leto. Sprejeto enoglasno. Glavna predsednica odkloni vsako darilo. Delegatnje pa vztrajajo pri tem in sklenejo, da se mesto darila kupi gl. predsednici pisalni stroj, kateri je potem njena last. Predsednica to sprejme in se zahvali.

Sestra Glavan predlaga, podpirano in enoglasno potrjeno, da se naj izplača iz Zveze blagajne \$50.00 gl. tajnici kot nagrada za njeno požrtvovalno delo v tekočem letu. Gl. tajnica izjavi, da ni pričakovala nobenega darila, ker pa so bili s tem zvezani razni stroški, sprejme ta dar ter se lepo zahvali.

Predsednica omenja, da naj bi se Zveza skazala hvaležno Rev. A. Shifferju, ki nam je brezplačno prestavil pravila na angleški jezik. Gl. blagajničarka Matilda Duller predlaga, da se naj pošlje ček za \$10. Podpirano in sprejeto.

V priznanje sodelovanja pomožnega urednika A. S., Mr. Albina Jazbeca, mu zbornica pokloni zaboj finih smodk.

Plača gl. odbora za prihodnja tri leta se določa sledeča: Predsednica letno \$50.00. Tajnica letno \$100.00. Blagajničarka letno \$10.00.

Nadzornicam in predsednici, za čas kadar pregledujejo knjige, se jim plača \$4.00 na dan in vozne stroške.

Sledi volitev gl. odbora.

Za gl. predsednico je bila enoglasno izvoljena Mrs. Marie Prisländ; za gl. podpredsednico enoglasno Mrs. Mary Glavan; za gl. tajnico enoglasno Mrs. Julia Gottlieb; za gl. blagajničarko enoglasno Mrs. Matilda Duller.

Nadzornice: Mary Vidmar, Margaret Ritonja in Rose Smole. Izvoljene enoglasno.

Prosvetni odsek: Julia Gottlieb, tajnica; Mary Puhek, Dorothy Bernes. Izvoljene in po-

trjene enoglasno.

Publikacijski odsek: Mrs. Fanny Jazbec, urednica Glasila, Paulina Osolin in Mary Plantan. Enoglasno izvoljene in potrjene.

Svetovalke: Margaret Kozjan, Frances Žagar, Matilda Robertz, Bara Kramer in Mary Darovich. Potrjene enoglasno. Prihodnji kraj konvencije se določi Sheboygan, Wis., in sicer se vrši v drugi polovici meseca maja 1930.

Prečitajo se sledeči došli pozdravi: Od podr. št. 7, Forest City, Pa. Pozdrave pošilja Rev. J. Skur, iz Pittsburgha, Pa., Mrs. B. Cvetich, iz Glenshaw, Pa., Mrs. D. Dermeš, podr. št. 8. Vsem tem zbornica zakliče: Ziveli!

Ker je ves dnevni red prve konvencije SZZ. izčrpan in se nobena več k besedi ne oglasi, se prečitata in potrdita zapisnika obeh današnjih sej, nakar gl. predsednica s primernim nagovorom in molitvijo zaključijo prvo konvencijo SZZ. točno ob 5:30 zvečer.

Marie Prisländ, predsednica Rose Smole, zapisničarka.

IZ URADA PODRUŽNICE ŠT. 10 S.Ž.Z.

Collinwood, O.

Tem potom naznanjam, da bomo imele slovesen sprejem vseh članic naše podružnice in sicer 29. januarja v Slov. nar. domu na Holmes Ave. Že zdaj vse opozarjam in prosim, da ne bo nobene manjkalo omenjeni dan, da bomo skupno prisegle in obljubile, da bomo točno izpolnjevale pravila vselej in povsod, da bomo skupaj delovale za napredek, v slogi in ljubezni ena do druge. Velik bo ta dan za nas žene in dekleta v Collinwoodu. Kajti 160, recni in beri: sto šestdeset članic, bo skupaj zbranih. Vem, da bo vsaka vesela, da je pristopila k naši Zvezi. S tem bomo pokazale tudi drugim, da se z vstrajnostjo vse doseže. Zato-
rej vas še enkrat vabim vse, prav vse, pa tudi sosednji naši dve podružnici, da nas posetijo ta dan, ker se bomo tudi me-

GLAVNE URADNICE IN DELEGATINJE PRVE KONVENCIJE SLOV. ŽENSKÉ ZVEZE.

Prva vrsta (sedede): Matilda Duller, Fanny Jazbec, Marie Prisländ, Julia Gottlieb, Katie Triller.

Druga vrsta: Mrs. Erzen, Mary Kobal, Mary Glavan, Mary Sluga, Mary Puhek in Frances Mikush.

Tretja vrsta: Mary Kulich, Mary Vidmar, Margaret Ritonja, Rose Smole, Theresa Chernich.

odzvale, kadar nas bodo one vabile.

Ker je prostor pri naši soses- tri Mrs. Glavan premajhen, se bodo naše redne seje vršile pri Mr. Turku na 16011 Waterloo Road. Tako je bilo sklenjeno na zadnji seji 1. 1927.

Meseca decembra smo dobi- le 22 novih članic; potrudite se, da jih bomo v mesecu janu- arju dobile še enkrat toliko.

Naznanim tudi vsem člani- cam podružnice SZZ., da smo imele 19. decembra ob 9. uri sv. mašo za vse članice naše podružnice, žive in mrtve. Žal, da je bilo mraz tisti dan in se je le malo število članic udele- žilo. S sv. mašo smo praznova- le obletnico ustanovitve SZZ.

(Poročilo je prišlo prepozno za objavo v soboto, dne 31. de- cembra.—Op. urednice.) Veselo in uspeha polno Novo leto želim vsem članicam SZZ. po vsej širni Ameriki!

Mary Sluga.

VABILO NA VESELICO.

Detroit, Mich.

Podružnica št. 9 SZZ. prire- di veselico v proslavo obletnice v nedeljo, dne 8. januarja. Ta veselica je bila namenjena si- cer preje za 19. decembra, ko je ravno obletnica, toda tedaj smo imeli ravno sv. misijon in to ni bilo mogoče. Zato se vrši naša veselica prihodnjo nede- ljo 8. januarja mesto tedaj.

Začetek bo ob 4. popoldne. Na programu je nekaj čisto nove- ga, ki je pa zelo zanimivo, to je večerja; imele bomo 'Bujo', za kar se naše kuharice že se- daj pripravljajo. Po večerji pa bomo imeli govor: "Priatelji naše Zenske Zveze". Potem bodo pa zapeli naši izvrstni pevci in pevke par lepih pesmi in potem pa prosta zabava. To se bo vršilo v cerkveni dvorani. Naslov: 386 Geneva. Zatorej vsi Slovenci in Slo- venke, pridite! Vsi ste povab- ljeni in ne zamudite tako red- ke veselice!

Voščimo vsem srečno Novo leto, posebno gl. odboru in vsem članicam SZZ.!

Odbor podružnice št. 9.

IZ URADA PODRUŽNICE ŠT. 12 S.Ž.Z.

Milwaukee, Wis.

Čenjene sestre:—Tem po- tom naznanjam, da bomo pri- redile veselico naše podružni- ce na 15. januarja 1928 v Har- mony dvorani, na 1. Ave. in Mineral cesti. Priporočamo se za veliko udeležbo. Vabimo tu- di ostala društva, da se odzo- vejo in nas posetijo. Zabave bo dosti. Za dober prigrizek je preskrbljeno; program je bo- gat, da ne bo nikomur žal,

kdor se bo veselice udeležil.

Torej še enkrat, na svidenje 15. januarja na veselici.

Soseterski pozdrav, Margaret Ritonja, preds.

OSVOBOJENJE ISLAMSKE ŽENE.

Islamski svet je spoznal, da

mora predvsem dvigniti stali- šče svojega ženstva, osvoboditi islamsko ženo njenega do- sedanjega suženjstva, ako se hoče uvrstiti med kulturne na- rode sveta. Turčija je pod vladjo Kemal paše osvoboditev žene že izvedla v zakonodaji in odpravila mnogoženstvo. E- gipt hiti za Turčijo, a pravkar poročajo iz Sirije, da se tudi tam dviga islamsko ženstvo za svoje pravice. Središče gibanja je v Damasku, kjer so izobra- žene mohamedanke ustanovile

tajno žensko organizacijo, s pomočjo katere hočejo zdrobi- ti suženjske verige, v katere jih je vkljen islam. Pred krat- kim so hotele prirediti javne demonstracije, pri katerih bi bile nastopile brez vela, toda fanatični verski krogi so dose- gli, da je vlada demonstracije prepovedala. Kljub temu je določeni dan pohajalo mnogo mohamedank brez vela po uli- cah.

MODA V SOVJETSKI RUSIJI.

V carski Rusiji je bilo med meščanskimi sloji razkošje ze- lo v časih in pariški modni sa- loni so imeli v Rusiji svoje stal- ne odjemalce. Sovjetski režim je z buržoazno modo temelji- to pometel, toda ženske neči- mernosti ni mogel povsem iz- trebiti.

Stare ruske revolucionarke in pionirke sedanjega sistema so bile žene, ki so se načelno odrekle vsem zunanjim čarom in ženski privlačnosti. Njim je veljala lepa zunanost le kot ovira na poti do popolne osa- mosvojitve in prednost, ki jo uživajo lepoticke tudi v komu- nistični državi, smatrajo kot kršitev načela enakopravnosti.

Sploh označuje te stare učitelje in zdravnice, ki so ve- činoma prebile po več let v Si- biriji, resna askeza, tako da jih moralna anarhija, ki se je razpasla pod boljševiško zaka- nodajo, navdaja z grozo. Tako je nedavno v leningrajski "Pravdi" pisala neka učiteljica: "Naše mlade sodruginje se nosijo popolnoma po meščan- sko. Šminkajo se in pudrujo, nosijo vezeno perilo in tudi čevlje iz belega usnja. Rdečih rož ne nosijo kot svet strankin znak, marveč kot vabo za mo- ške. Tako ravnanje je prave komunistinje nevredno!" Tudi inozemci, ki prihajajo

v Rusijo, opažajo, kako raz- košno se oblačijo mlade tajni- ke in neštete druge nameščen- ke po državnih uradih. Po stranskih potih se vtihotaplja- jo pariški čevlji in svilene no- gavice. Kožuhovina v Rusiji ni draga in se mnogo nosi — ve- činoma po pariških krojih, a brez podloge.

Sovjetska vlada vse to le ne- rada gleda in propagira enot- no komunistično nošo, ki je vpeljana v mladinskih dru- štvi, med študentkami in telo- vadkinjami — za oficijelne na- stope. Je to temno, kratko kri- lo, dolga rdeča bluza z usnje- nim pasom in usnjata čepica; lasje čisto kratko ostriženi; čevlji močni, visoki. Dežniki in solnčniki so nedopustni. Istota- ko vsak nakit. — Toda vsa pro- paganda in vsi ukazi le malo zaležejo; povsodi je opaziti prodiranje zapadne mode. Raz- lika je le ta, da se skromne u- radnice ostro kaznujejo, če se zalotijo v modni obleki, hčere boljševiških prvakov pa smejo, kar hočejo. Tako je dobila Stalinova hčerka Ljudmila, ko se je poročila z nekim francos- kim plemičem, halo iz Pariza, ki je stala do 100.000 frankov.

Opozarjajte svoje prijatelje in znance na zanimive povesti v "Amerikanskem Slovincu!"

The 1st baby

ki je užival Eagle Brand Condensed Milk je zdaj star 70 let.

Borden's EAGLE BRAND CONDENSED MILK

Postanite član našega božičnega kluba.

VZGOJNE ISKRICE.

Prva laž, ki jo otrok sliši, je gotovo tako zvana družabna laž, ki odraslim pomaga iz hipne zadrege. Odrasli jo izgovore iz navade in ne pomi- slijo, da z njo zastrupijo otro- kovo dušo, ker z lažjo uničijo zaupanje.

Najvišja zapoved vzgoje je: potrpežljivost. Tudi cvetnih popkov ne odpiramo z rokami, ampak jih prepustimo vplivu solčnih žarkov.

Matere, če enemu otroku privoščite več ljubezni kot dru- gemu, potem se ne čudite, če boste morale v starosti jesti trde sadove, ki ste jih vsejale v srce osamelega otroka.

Vzgojitelj ali vzgojiteljica ničesar ne izgubi, če prizna svojo napako, pač pa, če se pusti obvladati od jeze.

POZIV NAROČNIKOM V DETROITU, MICH.

Lepi stenski koledarji kot dar "Amer. Slovenca" za novo leto so prišli iz Chicago. Ker ste naročniki preveč raztreseni po vseh vetrovih in kotih de- troitske dežele, je vašemu za- stopniku resnično nemogoče, prinesiti koledar vsakemu na- dom. Zato čakajo omenjeni ko- ledarji na vas v slovenskem župnišču v Highland Parku, 386 Geneva. Tam se prilično oglašite in boste dobili. Nikar ne zamudite! Koledarji so krasni in bodo delali sijajno parado v vaših hišah. Kakor hitro jih boste zagledali, boste naredili trdni sklep: "Ameri- kanskega Slovenca" bomo pa prav gotovo vedno imeli pri hi- ši, ki nam pošilja tako lep dar za novo leto! Torej — le kma- lu se oglašite tam na Geneva pri Sv. Janezu!

— Newark, N. J. — Ogenj je uničil poslopje Niccola An- gelesa, v plamenih so našli tu- di trije otroci smrt. Oče, mati in dva otroka so se rešili.

PRODA SE

lepa, zidana hiša s tremi sta- novanji po 4 sobe, garaža za 3 kare, le en blok oddaljena od slovenske cerkve. — Proda se prav po nizki ceni radi odhoda v stari kraj. Več se poizve pri Martin Lavriču, 1900 West 22nd Pl., Chicago. Phone: Canal 5777.

Phone: CANAL 5903

JOSEPH PAVLAK

PRVI JUGOSLOVANSKI POGREBNIK V CHICAGO

1814 South Throop Street

Chicago, Illinois

Se priporoča Slovincem ob času pogrebov. — Mrtvašnica na razpolago. — Avtomobili za vse slučaje, kakor ženitovanja, krste in pogrebe. — Na razpolago vsem noč in dan.

Dobro meso — Dobra postrežba

se dobi le v dobri mesnici. Pri nas dobite vedno najboljše sveže, kakor tudi prekajano meso. Izdelujem prave kranjske domače klobase, na- rejene po domačem receptu. — Se priporočam v naklonjenosti!

MATH KREMESEC

SLOVENSKI MESAR

1912 West 22nd St.

Phone: Canal 6319.

Chicago, Ill.

PRIHRANJENI

Vaši dolarji, ako jih vložite v našo banko, vam bodo pomagali k uspe- hu in neodvisnosti.

Vzemite te shranjene dolarje iz svojega žepa, ter jih vložite na hra- nilne vloge, s tem jim daste priliko, da bodo delali za vas.

KASPAR AMERICAN STATE BANK

1900 BLUE ISLAND AVE.

CHICAGO, ILL.

OTTO KASPAR, predsednik.

Sigurna banka za vlaganje prihrankov.

POTOP

HENRIK SIENKIEWICZ

Iz poljščine prevel Dr. Rudolf Moje.

To so že spoznali, da jim Radzivil nalašč povsod nastavlja Švede; naj bi le enega ustrelili ali pa vsaj ranili, bi nastala takoj vojna. Sedaj septentroni sami ne vedo, kaj bi storili, ko se je Litva podala Švedom; stojte, torej na mestu ter čakajo, kaj se bo razvilo, in ne nadaljujejo boja. Iz tega vzroka se tudi Radzivilu ne bodo ustavljali in mu tudi ne bodo delali ovir; zato pojde naravnost nad vas in vas bo po vrsti potolkel, če se ne zberete skupaj. Pri Bogu! Štorite to in prosite takoj vojvodo viteškega, da pride k vam, zakaj tudi njemu bo sedaj do vas laže, dokler septentroni ne vedo, kaj naj stori. Hotel sem vas svariiti pod drugim imenom, da bi laže verjeli, toda ker že veste, od koga prihaja vest, podpisujem svoje. Pogin, če ne verjame, te, zakaj tudi jaz nisem več to, kar sem bil, in, ako Bog da, boste še kaj drugega slišali o meni. — Kmitic."

"Ker si hotel vedeti, kako pride Radzivil k nam, evo imaš odgovor!" je rekel Jan Skrzetuski.

"Res je. . . Dobro svetuje!" je odgovoril Volodijovski.

"Kaj dobro, izborni!" je zaklical Zagloba. "Tu ni nobenega dvoma več. Jaz sem bil prvi, ki sem bil spoznal tega človeka, in dasi ni kletve, ki bi se ne bila padla na njegovo glavo, vam povem, da ga bomo še blagoslovljali. Meni zadostuje en sam pogled, pa že vem, koliko je vreden človek. Ali se spominjate, kako mi je v Kejdanih prirasil k srcu? On nas tudi ljubi kot viteške ljudi in, ko je prvokrat slišal moje ime, me je skoraj udušil iz občudovanja in radi mene je vzljubil vas vse."

"Gospod se mi ni prav nič izpremenil," je pripomnil Rzedzian, "čemu bi gospod Kmitic bolj občudoval vas nego mojega gospoda ali pa gospoda Volodijovskega?"

"Bedak!" je odgovoril Zagloba. "Tebe je takoj spoznal in, če te zove najemnika, a ne bedaka iz Vonsoše, je storil to le iz vljudnosti."

"Torej je najbrže tudi vas občudoval iz vljudnosti?" je odgovoril Rzedzian.

"Glej no, kako hlebec bode, oženi se, gospod najemnik, pa boš še bolje bodel. . . Tako je!"

"To je vse prav," je rekel Volodijovski, "a če nam je on res tako iskreno vdan, čemu ni prišel k nam, mesto da se potika kakor volk okoli nas in nam mori ljudi?"

"To ni tvoja stvar, gospod Mihael," je odgovoril Zagloba. "Kar storimo mi, to stori tudi ti, in gotovo ne bo nič napačnega. Če bi bila tvoja pamet vredna tvoje sablje, bi bil že veliki hetman na mestu gospoda Revera Potockega. Po kaj pa naj bi bil prišel Kmitic semkaj? . . . Mar morda ne po to, da bi mu ti ravno tako ne verjel, kakor ne verjameš njegovemu pismu, in radi česar bi lahko takoj prišlo do velikega prepira, ker je to zelo zadirljiv gospod? Pa recimo, da bi ti verjel, kaj bi pa rekli drugi polkovniki, kot Kotovski, Žeromski ali Lipnicki? . . . Kaj bi pa rekli tvoji Lavdanci, ali bi ga ne pobili, če bi le obrnil glavo?"

"Oče ima prav," je rekel Jan Skrzetuski, "on ni mogel priti sem."

"Čemu torej gre k Švedom?" je ponovil trmasti gospod Mihael.

"Vrag vedi, če gre res k Švedom, vrag vedi, kaj je šinilo v to znorelo glavo! Nam ni

nič do tega, mi pa le izkoristimo svariilo, če hočemo odnesti zdravo glavo."

"Tu nam ni treba nič premišljati," je rekel Stanislaw Skrzetuski.

"Treba bo čim najprej obvestiti Kotovskega, Žeromskega, Lipnickega in onega drugega Kmitica," je pravil Jan Skrzetuski. "Obvesti jih, Mihael, čimprej, toda ne piši jim, kdo jih svari, ker bi gotovo ne verjeli."

"Mi edino bomo vedeli, čigava je zasluga, in svoj čas je ne bomo pozabili razglasiti!" je zakričal Zagloba. "Le naprej, Mihael!"

"Tudi sami krenimo proti Bialistoku ter naznamimo vsem, da se snidemo tam. Dal Bog, da bi prišel čimprej vojvoda viteški!" je rekel Jan.

"Iz Bialistoka bo treba poslati k njemu poslanca. Bog daj, da bi stali oko v oko proti gospodu hetmanu litvskemu," je govoril Zagloba, "v enaki, če ne večji sili. Mi se ne moremo primerjati z njim, toga gospod vojvoda viteški je nekaj čisto drugega. To ti je vrl in pošten gospod, da mu ga ni para v ljudovlad!"

"Gospod, ali poznaš gospoda Sapieho?" je vprašal Stanislaw Skrzetuski.

"Če ga poznam? Poznal sem ga, ko je bil deček, ne večji od moje sablje. Toda že takrat je bil kakor angel."

"Saj je tudi sedaj ne le svoje premoženje, ne le srebro in dragocenosti, temveč tudi namizno orodje in zlate okrajke dal pretopiti v denar, da bi le čim največ vojaštva zbral proti sovražnikom domovine," je dejal gospod Volodijovski.

"Hvala Bogu, da je vsaj eden tak," je odgovoril Stanislaw, "saj se spominjate, kako smo se zanašali tudi na Radzivila?"

"Ne zmerjaj!" je kričnil Zagloba. "Vojvoda viteški! Ba, ba! Naj živi vojvoda viteški! . . . Ti pa, Mihael, spravi se na pohod! Živo na pohod! . . . Tu v tem slučajem blatu naj ostanje piškurji, mi pa pojdemo v Bialistok, kjer najdemo morda še druge ribe. . . Tam tudi Zidje peko izvrstno pecivo za šabas. No, vsaj se začne vojska. Zakaj kar dolgčas mi je po njej. . . No, ko premagamo Radzivila, se lotimo Švedov. Smo jim že pokazali, kaj znamo! . . . Na pohod, Mihael, ker periculum in mora."

"Jaz pa pojdem, da spravim prapor na noge!" je rekel gospod Jan.

In čez eno uro je oddirjalo v najhitrejšem diru nekoliko poslancev proti Podlesju, za njimi pa je v kratkem krenil ves lavandski prapor. Starešine so jezile spredaj, se posvetojč in razpravljajoč, vojake pa je vodil gospod Rok Kovalski, namestnik. Šli so proti Osovcu in Gonindzu, ubirajo pot proti Bialistoku, kjer so pričakovali tudi drugih zavazniških praporov.

VI.

Pisma gospoda Volodijovskega, katere so naznanjala vest o pohodu Radzivila, so napravila vtis na vse polkovnike, razpršene po vsem podleskem vojvodstvu. Nekateri so že bili porazdelili prapore na manjše oddelke, da bi tam laže prezimovali, drugi pa so dovolili tovarišem, da so se razšli po zasebnih domih, tako da je ostalo pod zastavo jedva nekoliko tovarišev in par desetoric služabnikov.

YOU

can bring

PAUL WHITE-MAN

and his entire

ORCHESTRA INTO

YOUR

APARTMENT

And Kreisler, Rachmaninoff or McCormack. Even Jesse Crawford and his big pipe-organ. Any of them will entertain you for the price of a Victor Record. The new Orthophonic Victrola (or Electrola) and new Orthophonic Victor Records bring you the best in reproduced music of every kind.

Drop in and look over the great Victor series of instruments. Inspect them at your own leisure. Have us tell you about our convenient payment plan. Come in—today!

PLOŠČE

NAJNOVEJŠE SLOVENSKE PLOŠČE.

79483	Nagajivka Mazurka — Coklarji, Šmarjanka, slov. godba	75
79484	Vesela Gorenjka — Korajža velja, polka, slov. godba	75
80059	Napitnica — Srbska himna, mosko petje	75
80061	Malo kolo — Veliko kolo, tamburica	75
80082	Zenina volja — Zaljubljeni Ciro, hrvatska scena in petje	75
80085	Duna Csardas — Drava Csardas, tamburica	75
80106	Don-Bon, valček — Boom-sti-dri, polka, orkester	75
80183	Nova stara pesem — Oj, ta zakonski stan, slov. scena s pet.	75
80184	Radi kotla v keho — Ravbar na gauge, smešna scena s pet.	75

SLOVENSKE PETJE.

67979	Slovenske zdravice — Svarjenje	\$0.75
69317	Tolažba — Veselja dom	75
69318	Sveti večer — Tiha noč	75
69802	Ne bom se možila — Ljubca povej	75
72206	Al me boš kaj rada imela — Oj ta Polončica	75
72207	Ljubca moja — Otok Blešči	75
72208	Oj ta vojaški boben — Pobič sem star šele 18 let	75
72210	Slepec — Mila mila lunica	75
72231	Oj zlata vinska kapljica — Povsod me poznajo	75
72232	Sem slovenska deklica — Bom šla na planince	75
72237	Zapoj mi ptičica — Po gorah grmi	75
72364	Na gorenskem je fletno — Ptček in Tička	75
72399	Razpodi se meglice — Tam kjer lunica	75
72429	Krščenci — Angelji sveti	75
72472	Na planinah — Barčica	75
72514	Odpi mi kamrico — Prišla bo pomlad	75
72527	Moj dom — domovini	75

NABOŽNE SKLADBE.

19816	Christmas Phantasie, I. in II. del, orglje	75
19820	Tiha noč — Noel, orkester	75
19822	Božične melodije — Sveta noč, harpa	75
19823	Silent Night — Hark! The Herald Angels, angl. petje	75
19833	Star of East — The Birthday of a King, angleški zbor	75
20246	Adeste fideles — Joy to the World, angleški zbor	75
20298	Adeste fideles — Tiha noč, orglje	75
20889	Cantique de Noel — Andante religioso, violina	75
45519	Holy Night — Silent Night, angleško petje	1.00
78913	Ave Maria — O salutaris — Tantumergo, latinsko petje	75
80158	Sveta noč — O du Froehliche, violina	75
80160	Kyrie Sanctus — Benedictus Agnus Dei, latinsko petje	75
80180	Božič — Badnjak, slovensko-hrvatska slika s petjem	75

SLOVENSKA IN INTERNATIONALNA GODBA.

35774	Preko valov, valček — Dunavski valček, orkester	1.25
35784	Melodije iz opere "Robin-Hood", petje s orkestrom	1.25
35793	The Death of Ace — Morning, orkester	1.25
35796	Melodije iz opere "Mikado", I. in II. del, petje z ork.	1.25
35797	Poet & Peasant, Overture, I. in II. del, orkester	1.25
35799	Blue Danube — Southern Roses, valček, banda	1.25
35806	The lost Cord — Adeste fideles, angl. petje z ogliami	1.25
35809	Melodije iz opere "Kontesa Marica" in "The Desert Song"	1.25
68644	Nur a Liter — Alte moden, banda	1.25
68645	Luksemburg valček — Jutranji valček, orkester	1.25
68662	Damelust valček — Trompetor polka, banda	1.25
68665	Ob lepi modri Donavi valček — Dunajski bonbončki, ork.	1.25
68672	Mala Ljubička polka — Svitaneje valček, banda	1.25
68674	Lizzi polka — Sladke rožice valček	1.25
68689	Vijolice kmečki valček — Na svidenje polka, banda	1.25
68691	Majška sapica polka — Domovinski zvoki, banda	1.25
68702	Ida polka — Veseli mornarji polka, banda	1.25
68716	Dve srci polka — Nočni jastreb valček, banda	1.25
68746	Prvi poljub polka — Halltalen kmečka polka, banda	1.25
68757	Mari polka — Satterlacher polka, banda	1.25
68767	Luksemburg valček — Vesela vdova valček, orkester	1.25
68783	Ljubica valček — Ciganska ljubezen iz opere, orkester	1.25
68811	Krasna pomlad valček — Dunajska kri valček, orkester	1.25
68839	May polka — Johannes valček, banda	1.25
68846	Aeroplan koračnica — Polonia koračnica, banda	1.25

V zalogi imamo tudi gramofonske iglice, in sicer:

Zavožek jeklenih iglic (100 komadov)	10c
Škatljica "tungs-tone" iglic (8 komadov, vsaka iglica igra 100—300 plošč)	25c

Važno! — Z vsakim naročilom pošljite potrebno svoto. Pri naročilu od 5 plošč ali več, plačamo poštino mi. Ako je pa naročilo manj, kakor 5 plošč, potem pošljite za vsako ploščo 5c. več za poštino.

Knjigarna Amer. Slovenec

1849 WEST 22nd STREET, CHICAGO, ILL.

Victor Records
VICTOR TALKING MACHINE COMPANY, CAMDEN, N. J.

PISANO POLJE

T. Podvračar:

ŠTIP, MESTO KOMITAŠKIH SPOMINOV.

(Dalje.)

Iz 16. stoletja imamo malo vesti o Štipu; omenja se zgolj v nekih zapisnikih. Takrat je bil Štip po vsej verjetnosti še večje mesto, saj se l. 1501 omenja štipski vladika Ruvin.

Leta 1620 je vladikoval v Kratovu in Štipu episkop Makarije.

Sodobni turški zgodovinar Hadži Kalfa opisuje položaj Štipa tako-le: Zahodno od Strumice, med Radovištem, Skopljem in Tikvešem je mesto Isib. Štip z lastnim kadilukom (sodstvom). V bližini mesta je na hribčku trdnjava s posadko, ki varuje mesto in okolico. Ovčje polje — Hadži Kalfa ga imenuje "Ovajeli" — je bilo podrejeno štipskemu kadiluku.

V štipski trdnjavi so se leta 1689 postavili Turki v bran proti Avstrijcem. Po zavzetju Štipa 10. oktobra tega leta so Avstrijci potolkli okoli 1000 Turkov in zajeli nekaj plena.

Tako se čita v takratnih avstrijskih poročilih. L. 1690 so prišli pred Štip Nemci in Madžari ter ga napadli. Bili so odbiti in pregnani prav do Dunava. Turki in Tatari so se zaradi tega grdo maščevali nad kristjani. V 18. stoletju je bival v štipskem predmestju — Novem selu — metropolit konasijski, čustendilski, kratovski in štipski. Leta 1728 je pečki patriarh Arsenije IV. pri vizitaciji patriarhata posetil dvorec metropolita Efrema v Štipu. Ob tej priliki je bil posvečen iguman Serafin v vladiko štipске episkopije. Štip je pripadal pečkemu patriarhatu vse do njegove ukinitve leta 1766. V 19. veku je Štip napredoval tako po številu prebivalcev kakor po svojem trgovskem vplivu. Potopisci, ki so preromali Makedonijo ob koncu 18. stoletja, pravijo, da je imel Štip okoli 5000 prebivalcev. Na začetku 19. stoletja je

prebivalstvo narastlo na 15 tisoč duš, večinoma kristjanov.

Potopisec Nikomandi računa, da je bilo okoli leta 1830 v Štipu 3000 hiš, in sicer 1200 krščanskih, 200 ciganskih, 30 židovskih, ostale pa so bile turške. Do zgraditve vardarske železnice Skoplje-Solun je bil Štip važno trgovsko središče Makedonije in Stare Srbije. Živahne trgovske zveze je imel z južnimi kraji predvojne Srbije in z Bolgarijo. Največ se je izvažal opij, pa tudi trgovina s kožami je cvetela. Opija se je izvažalo letno 18,000 do 20,000 kg.

Komitaški boji pred albansko vojno.

Trgovskemu prometu in sploh gospodarstvu mesta Štipa in okolice je škodoval komitaški pokret, ki se je jel pojavljati okoli leta 1895. Smoter komitaškega gibanja je bila osvoboditev makedonskega prebivalstva izpod turškega jarma. Prve komitaške čete so bile organizirane v Bolgariji in sicer po makedonskih pribežnikih. Leta 1895 so se prvokrat pojavile v Makedoniji, kjer so napadale posamezne turške vojaške oddelke, orožnike, uradnike in bogate bega. Okoli leta 1897 so se pojavili posamezni člani komiteta v Makedoniji tudi kot učitelji in sploh narodni prosvetitelji, ki pa niso toliko vzgajali ljudstva k večji omiki, kolikor so ga organizirali in navduševali za bodočo osvobodilno vojno. Med propagatorji komitaške ideje so se odlikovali učitelji Koce Delčev iz Kukeša, Damjan Grujev iz Smiljeva, Ivan Delivanov iz Kukuša, Mihail pop Arsov iz Bogomilja, Todor Lazarov iz Štipa (brat znanega skupščinskega poslanca Arse Lasiča), Miše Razvigorov iz Štipa in Dimitar Mirašijev iz Štipa.

Ti komitaški propagatorji so s pomočjo štipskih meščanskih prvakov organizirali in pripravili narod za boj proti Turkom.

(Dalje prih.)

Phones: Canal 1267

Residence: Rockwell 4882

Rockwell 8740

FRANK E. PALACZ

POGREBNIŠKI ZAVOD

PROSTA UPORABA MRTVAŠNICE.

Privatna ambulačna postrežba. — Avtomobili za vse slučaje.

1916 West 22nd Street

Chicago, Illinois

F. E. PALACZ,
Direktor.

LOUIS J. ŽEFRAK,
Embalming Apprentice.

Illington Studio

JOHN F. GLOMB, Prop.

FOTOGRAFSKI ZAVOD

2006 West 22nd Street (Near Robey St.)

Phone: Canal 1807.

Izdeluje vsakovrstne umetniške slike, ročno slikanje in povečanje.

Slovenska mlekarica.

A. WENGEL'S DAIRY

pasteurized Milk and Cream
WHOLESALE and RETAIL

1818 W. 22nd Str., Chicago, Ill.

Phone Roosevelt 3673

Steklenica MLEKA pomeni steklenico dobrega zdravja. Našo mleko je iz Elwood farm, kjer so krave preiskane od živnozdravnikov, kakor zahteva zakon. Ni zdravješe pišče na svetu, kakor je mleko. Posebno sveže mleko do dojenčkov — "Guernsey" krav, ki so pomolzele zjutraj, opoldne se že mleko prodaja.

Naša specialiteta: DOMAČE SIROVO MASLO in SIR.

Za nadaljnje informacije vprašajte kateregakoli Cunard agenta ali pite na

CUNARD LINE
346 No. Michigan Blvd., Chicago, Ill.

Iz NEW YORKA v JUGOSLAVIJO
pod osebnim vodstvom

VELIKONOČNI IZLET
NA PARNIKU

AQUITANIA

Odpluje iz New Yorka v Cherbourg
v PETEK, DNE 23. MARCA

Praznujte Velikonoč pri stariših in sorodnikih, ki vas težko pričakujejo. Potujte pod izvršnim vodstvom MR. A. MARKUS-A, člana newyorškega urada Cunard Line, ki bo skrbel za vas in za vašo prijago. Potujte udobno. Prostorji na "AQUITANII" so veliki in udobni. Domača hrana. Zajamčite si še sedaj povratno vožnjo in priletni denar.